

Henryk Olszar

Duchowieństwo katolickie diecezji śląskiej (katowickiej) w Drugiej Rzeczypospolitej

Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne 35/2, 464

2002

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

rzadko sięgają do nich. Inaczej jest z Zerwickiem. Mimo że obecnie studenci *Biblicum* rzadziej przygotowują się do egzaminów na podstawie Zerwicka, to jednak jako przyszedli egzegeci nie mogą go pominąć w pracy naukowej. O naukowej wartości tej klasycznej i precyzyjnej gramatyki, a zarazem o popularności jej angielskiego przekładu świadczą bibliografie i cytaty w licznych komentarzach renomowanych egzegetów (np. J. Marcus, *Mark 1–8. A New Translation with Introduction and Commentary*, New York 2000). To, że nie deaktualizuje się, potwierdza jej tłumaczenie, dokonane na język hiszpański przez A. de la Fuente: *El griego del Nuevo Testamento*, Navarra, Verbo Divino, 1997. Oparte jest ono na piątym wydaniu lacińskim.

W kontekście nowych możliwości studiowania i uprawiania teologii w Polsce oraz niezmiennej renomy gramatyki Zerwicka musi cieszyć inicjatywa Instytutu Teologii Biblijnej „Verbum” w Kielcach, aby przedstawić jej polskie opracowanie. Budzi satysfakcję poziom wykonania tego niełatwego zadania przez ks. prof. dr. hab. Antoniego Paciorka, wybitnego bibliści z Tarnowa i profesora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. W przedmowie informuje on, że od wielu lat gramatyka M. Zerwicka jest nie tylko przyjęta jako podstawowy podręcznik rzymskiego *Biblicum*, ale również jest dobrze znana przez studentów Instytutu Nauk Biblijnych KUL. Opracowanie polskie „jest zarazem wyjściem naprzeciw tym wszystkim [...], którzy podejmują się eksternistycznego egzaminu z zakresu języka greckiego biblijnego w Instytucie Biblijnym w Rzymie”. Rzeczywiście wyniki studentów INB KUL, przystępujących do tego wymagającego egzaminu – nawet na tle studentów z krajów, gdzie istnieje matura klasyczna (tak jak np. we Włoszech) – są najlepszym dowodem na słuszność wyboru dydaktycznego i kieleckiej inicjatywy wydawniczej.

Tytuł polskiego opracowania *Elementy składniowe biblijnego języka greckiego* jest bardziej precyzyjny niż odpowiedniki w oryginale lacińskim oraz w przekładach angielskim i hiszpańskim. Gramatyka Zerwicka koncentruje się przede wszystkim na problemach składni greki nowotestamentalnej i na końcu porusza wybrane zjawiska stylu. Problemy fonetyki i ortografii traktowane są tylko marginalnie, a zjawiska z morfologii – w relacji do składni. Ponadto indeksy skrypturystyczne w pierwotnych wersjach językowych pokazują wyraźnie, że Zerwick tylko okazynie odnosi się do Septuaginty, przekładu greckiego Starego Testamentu. Struktura opracowania polskiego odpowiada swoim pierwowzorom, omawiając składnię zgody, przypadki gramatyczne, przyimki, przymiotniki, liczebniki, rodzajniki, zaimki, strony czasownika, czasy, tryby, imiesłowy, bezokoliczniki, spójniki, przeczenia oraz partykuły. Pominięty jest epilog z informacjami na temat stylu greki Nowego Testamentu. W opracowaniu polskim brakuje indeksów: skrypturystycznego, rzeczowego i leksykalnego, zawsze bardzo użytecznych dla egzegetów pragnących szybko i pewnie skonsultować uwagi Zerwicka w odniesieniu do odpowiednich miejsc biblijnych, do wybranych problemów gramatycznych albo do pojedynczych słów greckich. O innych zmianach informuje autor opracowania polskiego. Najbardziej widoczną i pozytywną modyfikacją jest wprowadzenie przykładów objaśniających po omówieniu każdego zjawiska gramatycznego. Na pewno inną zaletą – szczególnie dla celów dydaktycznych – jest przytaczanie pełnych ilustracji tekstualnych, a nie tylko sigli biblijnych. Niektóre zmiany mogą być dyskusyjne dla egzegety: pomijanie pewnych szczegółowych informacji czy ich podawanie w streszczeniu, jednak w zdecydowanej większości na tych uproszczeniach student skorzysta.